

СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ И ЊЕГОВО ДОБА

STEFAN THE FIRST-CROWNED AND HIS TIME

Историјски институт

Institute of History
Collection of Works, vol. 42

**STEFAN THE FIRST-CROWNED
AND HIS TIME**

Editor in chief
Aleksandar Rastović

Editor
Ivana Komatina

Belgrade
2020

Историјски институт Београд
Зборник радова књ. 42

СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ И ЊЕГОВО ДОБА

Одговорни уредник
Александар Раствоић

Уредник издања
Ивана Коматина

Београд
2020.

*Објављивање овог зборника финансијски је помогло
Министарство просвете, науке и технолошког развоја Владе Републике Србије*

*This book has been published with the financial support of
The Ministry of Education, Science and Technological Development, Republic of Serbia*

САДРЖАЈ CONTENTS

ПРЕДГОВОР FOREWORD

I СРБИЈА СТЕФАНА ПРВОВЕНЧАНОГ: ДРЖАВА, ВЛАДАРСКА ПОРОДИЦА, ЦРКВА SERBIA OF STEFAN THE FIRST-CROWNED: STATE, RULING FAMILY, CHURCH

- 17 **Предраг КОМАТИНА**
ЖИТИЈЕ СВ. СИМЕОНА ОД СТЕФАНА НЕМАЊИЋА
КАО ИЗВОР ЗА ХРОНОЛОГИЈУ ПРОМЕНА НА
ВЕЛИКОЖУПАНСКОМ ПРЕСТОЛУ
Predrag KOMATINA
STEFAN NEMANJIĆ'S LIFE OF ST. SYMEON AS A SOURCE FOR
THE CHRONOLOGY OF CHANGES ON THE GRAND ŽUPAN'S
THRONE
- 37 **Ивана КОМАТИНА**
И ОБНОВИ СВОЈУ ДЕДОВИНУ И БОЉЕ ЈЕ УТВРДИ
– СТЕФАН НЕМАЊА И СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ И
УОБЛИЧАВАЊЕ СРПСКЕ ДРЖАВНОСТИ
Ivana KOMATINA
AND THUS HE RESTORED AND CONSOLIDATED HIS
FATHERLAND – STEPHEN NEMANJA AND STEPHEN THE
FIRST-CROWNED AND SHAPING OF SERBIAN STATEHOOD
- 63 **Небојша ПОРЧИЋ**
ВУКАН НЕМАЊИЋ – КРУНИСАНИ И МИРОПОМАЗАНИ
КРАЉ?
Nebojša PORČIĆ
VUKAN NEMANJIĆ – A CROWNED AND ANOINTED KING?

- 83 **Мирјана ЖИВОЈИНОВИЋ**
ВЕЛИКИ ЖУПАН СТЕФАН НЕМАЊИЋ – МЕТОХ У ХВОСНУ
Mirjana ŽIVOJINOVIĆ
GRAND ŽUPAN STEFAN NEMANJIĆ – THE METOCHION IN HVOSNO
- Ђорђе БУБАЛО**
99 **ЈОШ ЈЕДНОМ О ГОДИНИ СМРТИ КРАЉА СТЕФАНА**
ПРВОВЕНЧАНОГ
Đorđe BUBALO
ON THE YEAR OF DEATH OF STEFAN THE FIRST-CROWNED:
A RECONSIDERATION
- Милош ИВАНОВИЋ**
119 **ВЛАСТЕЛА У ВРЕМЕ ВЛАДАВИНЕ СТЕФАНА**
ПРВОВЕНЧАНОГ
Miloš IVANOVIĆ
THE NOBILITY DURING THE RULE OF STEFAN
THE FIRST-CROWNED
- Срђан ПИРИВАТРИЋ**
139 **БРАК СТЕФАНА НЕМАЊИЋА И ЕВДОКИЈЕ АНЂЕЛИНЕ**
КОМНИНЕ. ХРОНОЛОГИЈА И ИСТОРИЈСКИ КОНТЕКСТ
УГОВАРАЊА И РАСКИДАЊА ЈЕДНОГ ДИНАСТИЧКОГ
САВЕЗА
Srđan PIRIVATRIĆ
THE MARRIAGE OF STEFAN NEMANJIĆ AND EUDOKIA
ANGELINA KOMNENE. THE CHRONOLOGY AND HISTORICAL
CONTEXT OF THE NEGOTIATION AND REPUDIATION OF A
DYNASTIC ALLIANCE
- Бојан МИЉКОВИЋ**
159 **НЕПОЗНАТА КЋИ СТЕФАНА ПРВОВЕНЧАНОГ**
Bojan MILJKOVIĆ
AN UNKNOWN DAUGHTER OF STEFAN THE FIRST-CROWNED
- Радивој РАДИЋ**
185 **ЈЕДАН ЗАНЕМАРЕНИ ПОМЕН СРБИЈЕ И НИША ИЗ XIII**
ВЕКА
Radivoj RADIĆ

AN OVERLOOKED MENTION OF SERBIA AND NIŠ FROM THE
13TH CENTURY

**II МЕЂУНАРОДНИ ОДНОСИ У ЈУГОИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ
XIII ВЕКА**

INTERNATIONAL RELATIONS IN SOUTHEASTERN EUROPE
IN THE 13TH CENTURY

- 195 Tamás KÖRMENDI**
**THE STRUGGLE BETWEEN KING EMERIC OF HUNGARY
AND DUKE ANDREW IN DALMATIA (1197–1203)**
Тамаш КЕРМЕНДИ
СУКОБ ИЗМЕЂУ КРАЉА ЕМЕРИКА И ПРИНЦА АНДРИЈЕ У
ДАЛМАЦИЈИ (1197–1203)
- 213 Attila BÁRÁNY**
**THE RELATIONS OF KING EMERIC AND ANDREW II OF
HUNGARY WITH THE BALKAN STATES**
Атила БАРАЊИ
ОДНОСИ УГАРСКИХ КРАЉЕВА ЕМЕРИКА И АНДРИЈЕ II
СА БАЛКАНСКИМ ДРЖАВАМА
- 251 Ivelin IVANOV**
**BULGARIAN HISTORIOGRAPHY ON THE MILITARY
CAMPAIGNS AGAINST SERBIA IN 1214–1215: A
RECONSIDERATION**
Ивелин ИВАНОВ
БУГАРСКА ИСТОРИОГРАФИЈА О ВОЈНИМ ПОХОДИМА НА
СРБИЈУ 1214–1215. ГОДИНЕ: ЈЕДНО ПРЕИСПИТИВАЊЕ
- 263 Alexandar NIKOLOV**
**AGE OF CORONATIONS: BULGARIA AND SERBIA IN THE
PAPAL POLICY FROM THE LATE 12TH TO THE EARLY 13TH
CENTURY**
Александар НИКОЛОВ
ДОБА КРУНИСАЊА: БУГАРСКА И СРБИЈА У ПАПСКОЈ
ПОЛИТИЦИ С КРАЈА 12. И ПОЧЕТКА 13. ВЕКА

- 273 **Ivan MAJNARIĆ**
CONSTITUTI SUNT SUPER GENTES ET REGNA: PAPINSTVO I NEMANJÍCI NA POČETKU 13. STOLJEĆA
Ivan MAJNARIĆ
CONSTITUTI SUNT SUPER GENTES ET REGNA: THE PAPACY AND THE NEMANJÍCS AT THE BEGINNING OF THE 13TH CENTURY

- 291 **Gábor BARABÁS**
A KING IN SLAVONIA. PRINCE COLOMAN IN THE REALM OF ST. STEPHEN IN THE 1230s
Габор БАРАБАШ
КРАЉ У СЛАВОНИЈИ. ПРИНЦ КОЛОМАН У КРАЉЕВСТВУ СВЕТОГ СТЕФАНА ТОКОМ ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА 13. ВЕКА

- Márta FONT**
309 **ROSTISLAV, DOMINUS DE MACHO**
Марта ФОХТ
РОСТИСЛАВ, DOMINUS DE MACHO

III ИДЕЈНА СТРУЈАЊА, ДРУШТВО, ПРИВРЕДА, КУЛТУРА
IDEOLOGICAL CURRENTS, SOCIETY, ECONOMY, CULTURE

- 329 **Архимандрит Тихон РАКИЋЕВИЋ**
АСКЕТСКО ПОУЧЕНИЈЕ И СРПСКЕ ВЛАДАРСКЕ ИДЕЈЕ У ТРОДЕЛНОМ ПРВОМ СЛОВУ КТИТОРСКОГ ЖИТИЈА СТУДЕНИЧКОГ ТИПИКА
Tihon RAKIĆEVIĆ
ASCETIC ENLIGHTENMENT AND SERBIAN RULERS' IDEAS IN THE TRIPARTITE FIRST CHAPTER OF THE KETTOR'S LIFE IN THE STUDENICA TYPIKON

- 343 **Марија ВАСИЉЕВИЋ**
КРАЉ У СЕНЦИ АРХИЕПИСКОПА: СТВАРАЊЕ ДРЖАВЕ У СРПСКОЈ СРЕДЊОВЕКОВНОЈ ИСТОРИОГРАФИЈИ
Marija VASILJEVIĆ
THE KING IN THE SHADOW OF THE ARCHBISHOP: CREATION OF THE STATE IN SERBIAN MEDIEVAL HISTORIOGRAPHY

- 363 **Јелена ГЛУШАЦ**
УТИЦАЈ ЗАКОНОПРАВИЛА НА СТВАРАЊЕ СИМФОНИЧНОГ
ОДНОСА ИЗМЕЂУ СРПСКЕ ДРЖАВЕ И ЦРКВЕ У СРЕДЊЕМ
ВЕКУ
Jelena GLUŠAĆ
THE IMPACT OF ZAKONOPRAVILO ON THE CREATION OF
A SYMPHONIC RELATIONSHIP BETWEEN THE STATE AND THE
CHURCH IN THE MIDDLE AGES
- 379 **Срђан ШАРКИЋ**
КРИВИЧНОПРАВНЕ ОДРЕДБЕ У ЗАКОНОДАВСТВУ
СТЕФАНА ПРВОВЕНЧАНОГ
Srđan ŠARKIĆ
PENAL LAW PROVISIONS IN LEGISLATION OF STEFAN THE
FIRST-CROWNED
- 389 **Вујадин ИВАНИШЕВИЋ**
НОВАЦ У СРБИЈИ У ВРЕМЕ ПРВИХ НЕМАЊИЋА
Vujađin IVANIŠEVIĆ
MONEY IN SERBIA AT THE TIME OF THE FIRST NEMANJIĆS
- 411 **Владета ПЕТРОВИЋ**
ГРАДСКА НАСЕЉА У ДОБА ПРВИХ НЕМАЊИЋА
Vladeta PETROVIĆ
URBAN SETTLEMENTS AT THE TIME OF THE FIRST NEMANJIĆS
- 429 **Љиљана ЈУХАС-ГЕОРГИЈЕВСКА**
СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ У ВИЂЕЊУ СРПСКИХ ПИСАЦА
XIII ВЕКА
Ljiljana JUHAS-GEORGIEVSKA
STEFAN THE FIRST-CROWNED AS VIEWED BY 13TH-CENTURY
SERBIAN WRITERS
- 447 **Виктор САВИЋ**
ИЗ ЛЕКСИКЕ СТЕФАНА ПРВОВЕНЧАНОГ
Viktor SAVIĆ
SOME OBSERVATIONS ON THE LEXICON OF STEFAN
THE FIRST-CROWNED